

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Iosephi Speranzæ, Congregationis Oratorii Fanensis
Presbyteri, Scripturæ Selectæ**

Speranza, Giuseppe

Coloniæ Agrippinæ, 1659

32. Cum tentationibus irascibilis, & concupiscibilis aliter, atque aliter
pugnandum, cum his fugâ, cum illis congressione.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44265

ab operibus cessans, orationem suspendit, & letantibus hostibus captivus ducitur.

2. Cor. 10.

Arma militia nostra (dicebat Apostolus) non sunt carnalia, sed potentia Deo, ad destructionem munitionum, &c. His, his Dæmonibus terrore sumus, his eis obstitimus.

In Vit. Pat. l. 6. tit. 2. n. 12. Oratio damoni compedes rejicit.

Vultis rei exemplum? Temporibus Juliani Apostatae, cum is ascendisset in Persidem, missus est ab eo Dæmon, ut velocius yadens in Occidentem adduceret inde ei aliquod responsum. Cum autem pervenisset Dæmon in quendam locum, ubi quidam Monachus habitabat, stetit ibidem per decem dies immobilis, eod quod ultra progredi non posset, quia Monachus ille non cessabat orando, neque die, neque nocte; & regressus est sine effectu ad eum, qui miserat illum. Dixit autem illi Julianus: Quare tardasti? Cui Dæmon: Et moras feci, & sine actione reversus sum, sustinui etenim decem dies Publium Monachum, si forte cessaret ab oratione, ut transirem, & redii, nihil agens.

Dæmoni obstitit oratio.

Digressio de Tentationibus.

Cum tentationibus irascibilis, & concupiscibilis aliter, atque aliter pugnandum, cum his fuga, cum illis congressione.

PUNCTUM XXXII.

Psal. 143.

Geneb. ibid.

Benedictus Dominus Deus meus, qui docet manus meas ad praelium, & digitos meos ad bellum. Laudat Deum, eique gratias agit strenuus Rex, quod qui e pascuis venerat, artemque digladiandi ab hominibus non didicerat, militiz præcepta ab eodem edoctus, ejusdem auxilio insignes victorias reportarit. Psalmo titulus est: Psalmus David adversus Goliath, in quo Speranza Scriptura selecta.

A memoratur insignis victoria in duello Goliath, & gratias agit Deo, à quo doctus fuerat modum, artemque bellandi adversus eum: Benedictus Dominus, Deus meus, &c. Quæ ars fuit hæc? quæ præcepta, quæ scilicet servanda sunt, dum bellum est cum Golia? O quam refert habere artem digladiandi! Præliari vis indoctus, ait August. damnaberis victus. Non uno eodemque modo, unicòque præcepto præliandum cum Golia, cum Bethsabea altero. Præliari vis indoctus, damnaberis victus. Ipsi David adversus Goliath. Titulus brevis numero verborum, inquit Augustin. sed gravis pondere mysteriorum scilicet. Mysteriorum loco adnotes modum, artemque illam, qua contra Goliath usus est, ut eadem & tu cum Golia utaris: sed cave, ne eadem utaris cum Bethsabea, quia damnaberis victus. Goliath symbolum superbiæ, & iræ. Dejecit exultationem Goliath, &c. Bethsabea luxuriz typus. Si vis deicere Goliath, obfiste, adorire: Si Bethsabeam fuge. Hinc tot ruinæ, quod eum eo vitio, in quo opus fugâ, fuga non arripitur. & in eo, in quo standum, ac obfistendum, nec statuitur, nec obfistitur. Job tentandus de patientia, ut se gessit, inspiciamus: de continentia, & castitate idem observemus. Definivit ipse, vitam hominis super terram esse militiam. Videamus, quam se se in hac arte peritum ostenderit. In tentationibus patientiæ ut firmus, ut constans, ut pugnam sustinuit, ut nunquam pedem retraxit.

B præliandum cum Golia, cum Bethsabea altero. Præliari vis indoctus, damnaberis victus. Ipsi David adversus Goliath. Titulus brevis numero verborum, inquit Augustin. sed gravis pondere mysteriorum scilicet. Mysteriorum loco adnotes modum, artemque illam, qua contra Goliath usus est, ut eadem & tu cum Golia utaris: sed cave, ne eadem utaris cum Bethsabea, quia damnaberis victus. Goliath symbolum superbiæ, & iræ. Dejecit exultationem Goliath, &c. Bethsabea luxuriz typus. Si vis deicere Goliath, obfiste, adorire: Si Bethsabeam fuge. Hinc tot ruinæ, quod eum eo vitio, in quo opus fugâ, fuga non arripitur. & in eo, in quo standum, ac obfistendum, nec statuitur, nec obfistitur. Job tentandus de patientia, ut se gessit, inspiciamus: de continentia, & castitate idem observemus. Definivit ipse, vitam hominis super terram esse militiam. Videamus, quam se se in hac arte peritum ostenderit. In tentationibus patientiæ ut firmus, ut constans, ut pugnam sustinuit, ut nunquam pedem retraxit.

C Dejecit exultationem Goliath, &c. Bethsabea luxuriz typus. Si vis deicere Goliath, obfiste, adorire: Si Bethsabeam fuge. Hinc tot ruinæ, quod eum eo vitio, in quo opus fugâ, fuga non arripitur. & in eo, in quo standum, ac obfistendum, nec statuitur, nec obfistitur. Job tentandus de patientia, ut se gessit, inspiciamus: de continentia, & castitate idem observemus. Definivit ipse, vitam hominis super terram esse militiam. Videamus, quam se se in hac arte peritum ostenderit. In tentationibus patientiæ ut firmus, ut constans, ut pugnam sustinuit, ut nunquam pedem retraxit.

D ipse, vitam hominis super terram esse militiam. Videamus, quam se se in hac arte peritum ostenderit. In tentationibus patientiæ ut firmus, ut constans, ut pugnam sustinuit, ut nunquam pedem retraxit.

Egressus Satan à facie Domini cepit damna in bonis inferre. Mox nuncius venit ad Job, qui diceret: Boves irabant, & asina pascebantur, & irruerunt Sabæi, tuleruntque omnia, & pueros percusserunt gladio, & evasi ego solus ut nunciarem tibi. Cumque adhuc ille loqueretur, &c. Adnotat connexionem, continuationemque eladium Nazianzenus. Ita hæc amisit, ut nec luctibus ipsis ob afflictionum seriem, perpetuamque connexionem locus esset, &c. immò neque pie alicui cogitationi in eundæ, quâ vires, animùmque colligeret adversus dolorem, & acerbitatem secundi nuncii, neque respirandi locum relin-

E Egressus Satan à facie Domini cepit damna in bonis inferre. Mox nuncius venit ad Job, qui diceret: Boves irabant, & asina pascebantur, & irruerunt Sabæi, tuleruntque omnia, & pueros percusserunt gladio, & evasi ego solus ut nunciarem tibi. Cumque adhuc ille loqueretur, &c. Adnotat connexionem, continuationemque eladium Nazianzenus. Ita hæc amisit, ut nec luctibus ipsis ob afflictionum seriem, perpetuamque connexionem locus esset, &c. immò neque pie alicui cogitationi in eundæ, quâ vires, animùmque colligeret adversus dolorem, & acerbitatem secundi nuncii, neque respirandi locum relin-

D August. in hunc locum. Pugnandum aliter cum Golia, aliter cum Bethsabea

1. Reg. 17. Eccl. 47.

Artis rectè pugnandi ignorantia mundo excrucialis. Job. 2. Artu rectè pugnandi peritus Job.

Job. 1.

Naz. orat. in laudè Athan.

§ quere

quere voluit sævus, callidusque hostis. *Cumque adhuc ille loqueretur, venit alter, qui dixit: Ignis Dei cecidit de celo, & tactas oves, &c.* Quam miro tentationum ordine ad impatientiam provocatus! Primò damnum sentit à terrâ, & ne recurrat ad cælum, mox intulit: *Ignis Dei cecidit de celo, & ne rursus in terra solatium quærat, in terrâ Chaldæi illi adversantur, & ne iterum ad cælum confugiat, ventus de cælo venit, ut scilicet fatigatus, & undique repertus, contra cælum, & terram excandescat.* At quo ordine hæc damna intulit? Non primò intulit, ac retulit mortem filiolem, ne ob nimium stupefactus dolorem insensibilis esset ad reliqua, quæ esset illaturus damna; sed facultatibus, rebusque omnibus eum primò exuit: deinde filius orbavit, quò miseram filiorum vitam, ablatis jam rebus non alendam, & mox mortem sentiret. Qua verò diligentia, & qua vicissitudine unus uni succedebat? Homo certè non erat, inquit Chrysostr. qui hæc Job narrabat, sed ipse Diabolus, hominibus in speciem transformatus, &c. unum etenim alius opportunè importunè succedebat, ut importunitate tot cladum, & infaustorum nunciorum Jobi constantiam dimoveret. Nuncii itaque erant tot Dæmones, qui eminenti figurâ, gestu, & habitu nunciorum celerimè inauditibus verborum exaggerationibus se se illi obviam faciebant. Sic Chrysostr. Olympiodorus, Origen. Hieronym. Nec verisimiliter alii esse poterant, qui non nisi ex industria, & ad amissum illicò præstò essent, quique sic punctualiter ea referrent, quæ alius nemo scire potuisset.

Chrysostr. hom. 1.
de patient. Job.

Chrysostr.
Olymp.
Origen.
Hieron.

Job contra patientiam tentationem surgens. Et stans fugavit.

Sept.

Tertul. l. de patient. Job. 30.

Tunc surrexit Job. Non solum non retraxit pedem, sed surrexit, ut obviam ret. Surrexit, stetit, quia tentatio erat de patientiâ. *Adhuc permanens, constans, non fugiens: quin postea totus ulceratus, putridus, verminosus, adeò ut uxor ejus ad exercitiū patientiæ exprobraret eidem juxta Septuag. Tu in putredine vermium sedes, ipse intelligens vermes esse, juxta Origen. Dæmones, erumpentes bestiolas, ut inquit Tertullian. inde in eisdem specus, & partus refossæ carnis ludendo revoca-*

bat, unde & dicebat: *Ecce, qui me comedunt, non dormiunt; quasi diceret: Comedite, rodite, confistite, non fugio, quia tentabant de patientiâ. Cum onerosi consolatores, confisterent adversus eum, &c. nunquam clamavit, ut abirent: nunquam rogavit aliquem, ut aliud eos transferret, ne eisdem amplius audiret, quia tentatio erat de patientiâ, & idèò patienter tulit, &c.*

B. Sed in alio tentationis genere, in materia carnis, fugam ut arripit? *Pepigi sedus cum oculis meis, ut, &c.* Circa quæ verba Chrysostr. Quis non admireretur, & obstupescat, videas virum hunc cum Diabolo quidem viriliter certare, virginis autem faciem fugere, & à formosæ puellæ aspectu oculos subducere? Diabolum quidem videns non fugit, sed mansit, sicut leo viribus fidens: Virgine autem visâ non stetit, neque moratus in contuendâ pulchritudine, sed statim secessit. Censebat nimirum, in prælio contra Dæmones virili, & audaci animo opus; in continentie autem præliatione victoriam concedi non ex virginum consuetudine, sed secessu.

Si quis te carpit, maledictis laceffit, conviciatur, mordet, rodit, devorat, onerosus est, ne fugias, &c. si tibi blanditur, D. fuge, &c.

In Genesi Agar insolescens despectui cœpit habere Sarai, quæ impatiens ancillæ, nec ferre valens jugum servilæ, cura Abraham expostulavit: *Iniquè agis contra me.* Hebr. *Injuria mea super te est, hoc est, tibi est imputanda, qui non prohibes, nec insolescentem castigas.* Cui Abraham: *Ecce in manu tua est, utere ea, ut libet.* Hebr. *Fac illi, quod bonum est in oculis tuis, quòdque convenire judicabis.* *Affligente igitur eam Sarai, fugam inijt.* Videamus, an hæc fuga comprobata fuerit. *Cumque invenisset eam Angelus Domini, dixit ad illam: Agar, ancilla Sarai, unde venis, aut quò vadis? Ut in mentem revocat ancillæ conditionem! Quæ respondit: A facie Sarai domina mea, fugio.* Dixitque ei Angelus Domini: *Revertere ad dominam tuam, & humiliare sub manu illius, quasi dicat. Non est hæc causa idonea fugæ! Sara, excipe exerc-*

Job. 21.
Chrysostr. de cont.
Job. serm. 2.
Carnis tentationes fugam fugavit.

Gen. 16.

Hebr.

Gen. 21.

exercitum, patientiam habe: tu humiliare, &c. Iterum cum solum vidisset Sara filium Agar. Ludentem cum Isaac, dixit ad Abraham: Ejice ancillam hanc, & filium ejus. Durè accepit Abraham pro filio suo. Cui dixit Deus: Non tibi videatur asperum super puero, & super ancilla tua, omnia, qua dixerit tibi Sara, audi vocem ejus. Ejecit eam, nec Angelus eam reduxit, nec filius ultra domum reversus est: Et moratus est in solitudine. Quid hoc? Vidit ludentem. Gloss. Interlin. Lubricum, & lascivum eum esse docebat, sicut ipse erat, &c.

Carnis vitia fugã fuganda.

Gloss. Interl.

Gen. 13.

Interl. Rupert. l. 5. c. 9. in Gen. Ambr. l. 1. de Abr. c. 3. Loth infeliciter cecidit sua ab Abraham a sefectio.

Mox ut Loth divisus est ab Abraham, ne esset jurgium inter pastores, &c. recessit ab Oriente, in Occasum ruiturus, inquit Interlin. Quamvis Loth in persona sua justus fuerit, non incongruè tamen typum gerit vitiosæ multitudinis, inquit Rupert. Unde Ambrosius: Loth amœnam regionem elegit, sed citò infirmioris consilii pretium luit, ut etiam ipse captivus educeretur: quoniam vitio servilis nequitia à prudentiore deflexerat, & partem flagitioforum elegerat. Sodoma enim luxuria, atque lascivia est, ideòque declinatio. Latina interpretatione dicitur Loth, quòd is vitia eligit, qui à virtute declinat, & ab æquitate desecat. O quot, dum exercitium patientia tolerare nequeunt, paulatim lumen perdunt, eliguntque pacis gratia regionem, ex eorum sententia, sicut Paradisum Domini, unde postea angelica manu, & virtute sint extrahendi, &c.

Judic. 1. Hebr.

Iebuseum habitatorem Jerusalem non deleverunt filij Benjamin, habitavitque Iebuseus (concalcatio) cum filiis Benjamin in Jerusalem usque in presentem diem. Manasses quoque non delevit Bethsan: Ephraim non interfecit Chananzum: Zabulon non delevit habitatores Cotron: Aser non delevit habitatores. Accho, &c. De his capite tertio: Hæ sunt gentes, quas Dominus dereliquit, ut erudiret in eis Israelem, & discerent filij eorum certare cum hostibus, & habere consuetudinem praliandi, &c.

Amalecitarum nihil reliquum voluit esse Dominus. Cur?

Sed illud animadversione dignum est, quòd cum ex omnibus supradictis nationibus, aliquam partem superesse permiserit ad illorum exercitationem de Amalec

tamen sic strictè jussit: Non parcas ei, & non concupiscas illius aliquid, sed interfice à viro usque ad mulierem, & parvulum, & lactantem, & bovem, & asinam, & ovem, & camelum. Recensui, quacunque fecit Amalec Israeli, quando restitit ei in via, cum ascendere de Ægypto. Omnes rationes restituerunt, sed magis Amalec. Amalec, populus lambens, lingens sanguinem, gens bruta, vitium luxuria designat. In via Amalec Israeli restitit, inquit Gregor. Quia libido ad perfectionis summam tendentibus arma voluptatis objicit. Cum ascenderes de Ægypto. Israël de Ægypto ascendit, dum electi ad supernam Patriam pertingere conantur, qui tamen, dum in carne sunt, per validos modos Amalec resistentem vident.

1. Reg. 15.

Hebr.

D. Greg. in

1. Reg. 15.

Amalec vitium carnis designat

Non parcas ei. Quis est autem, qui parcat Amalec, nisi qui aut in cogitatione, aut in ore, aut carne, lascivia aliquid retinent? Nam plerique turpitudinis opera non exercent, sed linguam à turpilocatione non cohibent: plerique per opus luxuriam vitant, per cogitationem non vitant: quidam nihil turpe agunt, sed quod refugiunt, corde concupiscunt. Hi omnes parcat Amalec. Non parcas ei: quia de tam nequissimo vitio nihil accendi debet in mente, nihil permitti ardere in opere. Non concupiscas ipsius aliquid, ut penitus eradiceatur à cogitatione. Interfice à viro usque ad mulierem. Viri motus, mulieres concupiscentia, parvuli, & lactantes carnis titillationes, &c. omnes interfici debent, exterminari, deleri, &c.

Turpia loqueres, vel cogitantes parcat Amalecitis.

Exod. 17. Delebo memoriam Amalec sub celo. Hebr. Delendo debebo. id est, funditus, & omnino delebo.

Exod. 17.

Hebr.

In Exodo describitur victoria contra Amalec. Mirum! Carteræ victoriae dantur his, qui cominus pugnabant, hæc datur Moyli, qui eminè orabat. Cum levaret Moyses manum, vincebat Israël, sin autem paululum remississet, superabat Amalec. Duo hic advertenda. Primum ex D. Gregor. in hoc potissimum bello robur in oratione stetit. Secundum, orantem à longè orasse, &c. In tentationibus carnalibus opus oratione, & fuga. Fugite fornicationem. Ponderat Chryostom. illud fugite: non

Exod. 17.

Hebr.

Amalecitas eminè pugnando expugnavit Moyses. Cur?

1. Cor. 6.

D. Chryf.

S. Anselm.
ibid.

dixit abstinere, sed fugite, &c. quia qui A
approximat, non abstinere. *Fugite.* S. Ansel.
Non dicit, pugnate adversus eam, sed fu-
gite illam: quia cum aliis vitiis potest ex-
pectari conflictus; hæc autem fugienda
est, quia non aliter melius vinci potest.
Ideo viri longè debent esse à feminis re-
moti nec etiam mente huic vitio propin-
quare, si cupiunt victores fieri. Eadem est
ponderatio D. Thomæ. Notandum, ait,
quòd cætera vitia vincuntur resistendo: B
quia quantò magis homo particularia
considerat, & tractat, tantò minùs in eis
invenit, unde delectetur, sed magis an-
xiatur: si d. vitium fornicationis non vin-
citur resistendo, quia quantò magis ibi
homo cogitat particulare, magis incen-
ditur, sed vincitur fugiendo, id est, tota-
liter vitando cogitationes immundas, &
quaslibet occasiones, ut dicitur Zach. 2.
Fugite de terra Aquilonis, dicit Dominus.

D. Thom. ib.

*Vitia carnis
cur fuga su-
perentur.*

Zach. 2.

*3. Reg. 18.
Elias Achabo
resistit, Jezabe-
li non fugit. Cur?*

Ut Elias hanc distinctionem habebat!
Coram Rege Achab, qui eum de pacien-
tia pertentabat, *Thene es ille,* inquit, *qui
conturbas Israel?* non fugiens, sed animo
virili, peccato tamen, respondit: *Non ego
turbavi Israel: sed tu, & domus patris tui, qui
dereliquisti mandata Domini.* Sed ecce in-
surgit in eum Jezabel, & mox in fugam
vertitur, mox timore, ac tremore con-
territus, per montes deserta petit, & sub-
ter unam juniperum fatigatus petit ani-
mæ suæ ut moritur: *Sufficit mihi, Domi-
ne, tolle animam meam.* Quid! Contra
Regem Israel consistis, à facie mulieris
fugis? Si, facio, inquit ille.

*Gen. 8. ex Caj.
Hebr.
Corvus Noe
typus hominis
carnalis m.*

Ut moras nectis, peristi. Unde corvus
ille submersus? Ex Cajet. *Et exivit exeundo,
& redeundo.* Volitabat nimirum circa Ar-
cam, ingredi volebat, sed ob odorem ca-
daverum moras nectens, ingredi non
statuebat: sic eundem, & redeundo multo-
ties, tandem à cadaveribus abstractus, &
illectus super illa, cadavera submersus,
suffocatusque est. O quàm id quotidie
miserè videre est! Sentit ille odorem, vel
potius fetorem cadaverum, &c. Exit
exeundo, & redeundo, non fugit, sed
circumvolitat, paulatim submergi-
tur, &c.

Fugit fornicationem Significanter, in-

quit Cajetan. dicit, *fugit* vòd, tanquàm
insequentem, & serpentem in non fu-
gientes: Cum reliquis enim vitiis con-
gressus haberi potest rationibus pugnan-
do; cum vitiis autem carnalibus non est
pugnandum, quoniam serpsat in cogi-
tationes etiam contra illa, sed victoria
per fugam habetur, fugiendo scilicet
etiam cogitationes omnes talis ge-
neris.

*Cassian. ad interrogacionem Ger-
mani, an ita castitas, sicut & cæteræ pas-
siones, debeat explorari, respondet, ut
post ipsum magistri omnes vitæ spiritua-
lis, omninò diversimodè. Nam frequen-
tia hominum, inquit, & occasionum in-
tentationibus impatienciæ ad victoriam
confert, ob quod etiam in solitudine exi-
stentes, cum irritationum fomes, atque
materia ab hominibus non possit exur-
gere, tamen earundem incitamenta de-
bemus etiam de industria retractare, ut
adversus ea jugi cogitationum colliucta-
tione pugnantibus nobis, medela prom-
ptior conferatur. Contra fornicationis
verò spiritum diversa ratio, & dispar est
causa: nam quemadmodum corpori usus
libidinis, carnisque vicinia, ira etiam
menti memoria ejus est penitus subtra-
henda. Satis enim perniciosum est ad-
huc infortium, agrisque pectoribus, vel
tenuissimam recordacionem hujus pas-
sionis admittere, ita ut nonnunquam eis
etiam sub recordacione sanctarum for-
nicatarum, vel sub sacræ lectionis histo-
ria, noxiæ titillationis stimulus excite-
tur, cujus causa seniores nostri hujusce-
modi lectiones sub præsentia juniorum
solent consultissimè præterire.*

Sed aliter in tentationibus impatien-
tiæ, & iræ, aliòque modo pugandum,
nempe congressione, obstitentia, non
fuga, ut docet idem Cassian. lib. de spiri-
tu iræ. Interdum, ait, superbia, vel im-
patientia superati, cum inconditos no-
stros mores, atque inordinatos volu-
mus emendare, solitudinem nos desi-
derare conquerimur, tanquàm ibi, nul-
lis nos concitantibus, illicò virtutem
patientie reperiri, excusantes negli-
gentiam nostram, causasque commo-
tionis,

*Cajet. in
1. Cor. 5.*

*Cass. lib. 19.
collat. 8. 16.*

*Lib. 8. de spiri-
tu iræ c. 15.*

tionis, non nostra dicentes impatientia, sed Fratrum vitio generari: dumque in alios erroris nostri vertimus causas, nunquam ad patientiam, & perfectionis calcem valebimus pervenire. Summa emendationis, ac tranquillitatis nostrae non est in alterius arbitrio collocanda, quod nequaquam nostrae subiacet potestati, sed in nostra potius ditione consistit. Itaque ut non irascamur, non debet ex alterius perfectione, sed ex nostra virtute descendere, quae non aliena patientia, sed propria longanimitate conquiritur.

Concludit, solitudinem non omnibus convenire: Haec enim, sicut novit emendatis moribus contemplationem purissimam referre, ita eorum, qui minus emendati sunt, vitia non solum servare, verum etiam exaggerare consuevit, tamdiuque sibi parvus quis videretur, & humilis, donec nullius hominis commisceatur consortio, ad naturam pristinam mox reversurus, cum interpellaverit cuiuslibet commotionis occasio: Emergunt qui pe ex eo confestim vitia, quae latebant, & velut equi infraenes certatim e suis repagulis otio longiore nutriti, acrius ad perniciem aurigae proprii, ferociusque prorumpunt.

In hunc sensum, quidam eorum Abbatum apud eundem Cassianum interpretatur ilud Apostoli, *Dare locum irae*, id est: Non sint corda sic impatientia, & pusillanimitatis angustis coarctata, ut violentam commotionis procellam, cum irruerit, sustinere non possint, sed dilatamini in cordibus vestris, suscipientes adversos iracundiae fractus in illis extenuis sinibus charitatis, quae *Omnia sustinet*. Dare itaque locum irae, est excipere iracunda verba, & verbera, si opus sit, in sinibus cordis patientiae, & charitatis, & ibi ea obruere charitate. Sic eadem verba interpretantur Ambrosius, Anselm. & Origen. qui dicti quasi afferens rationem subdit: Nemo enim ira rabidus invenitur, qui illata iniuria, si vicem non recipiat, iterum saeviat, sed quasi effuso, ac digesto furore necessario mitescit. Ad summum itaque, dato lo-

A cum irae, non erit fugere, sed solum modum passum, quo alterius, aut propria ira pertranscat, retrorahere, &c. Quo sensu dicitur in Proverb. *Doctrina viri per patientiam nascitur*. vel ut Chald. habet, *Intellectus viri est differre furorem, &c.*

Prov. 17. Chald.

B Fugā occasionum tentationes vincuntur.

PUNCTUM XXXIX.

C Inter formidabiliora, quibus tentator luitur, est ipsa tentandi assiduitas. O quot arces capit hac longa obsidione! o quot lapides excavat assiduo hoc stillicidio! o quot ad terram dejicit tædio vitiosos! Praestantius remedium est semper abesse ab occasione.

Tentationum assiduitas formidabilis.

Eadem assiduitatis arte tentavit Samsonem. Gen. 39. *Huiusmodi verbis per singulos dies mulier molesta erat adolescenti*. Muliere antiquo instrumento usus est. *Per singulos dies*, &c. verbis nimirum sic efficaciter ad luxuriam provocantibus, mulier, quae rogari debebat, rogat, nullo servato verecundiae termino, non sollicitatur, sed inrempenter, & procaciter (quod notat Chrysost.) ipsa sollicitat: hoc autem, *per singulos dies*, nullo intermisso die, nullam occasionem elabifinens. *Per singulos dies molesta erat*, importune instabat, lacrymis, suspiriis, amplissimis pollicitationibus (ut Rupert. ait) obsecrabat. *Molesta erat*. Sed cuiam? Deceperit? *Adolescenti*, non obligato, non frigido, sed adolescenti sanguineo. *Huiusmodi verbis per singulos dies mulier molesta erat adolescenti*. Sic incentiva libidinum (ut ait Interl.) frequenter impetunt castitatem.

Gen. 39. Tentationum assiduitate oppugnat Ioseph. & Samson.

D Hac arte tentavit & Samsonem. *Cumque molesta esset ei, & per multos dies jugiter adhaerere, defecit anima eius*. Utrumque assiduitate fatigare tentavit. Sed pugnavit Samson, quod Samson cecidit, Ioseph, autem permansit: nisi quia Ioseph, quantum potuit, ab occasione abfuit: Samson vero

Chryf.

Rupert. Ab.

Interl.

Iud. 18.

Tentationum assiduitate ex-pugnatus Samson, non Ioseph. Quid ita?

Lib. coll. 16. c. 27. Rom. 12.

Ira locum dare quid.

Ambros. Anselm. de Orig. ibid.